

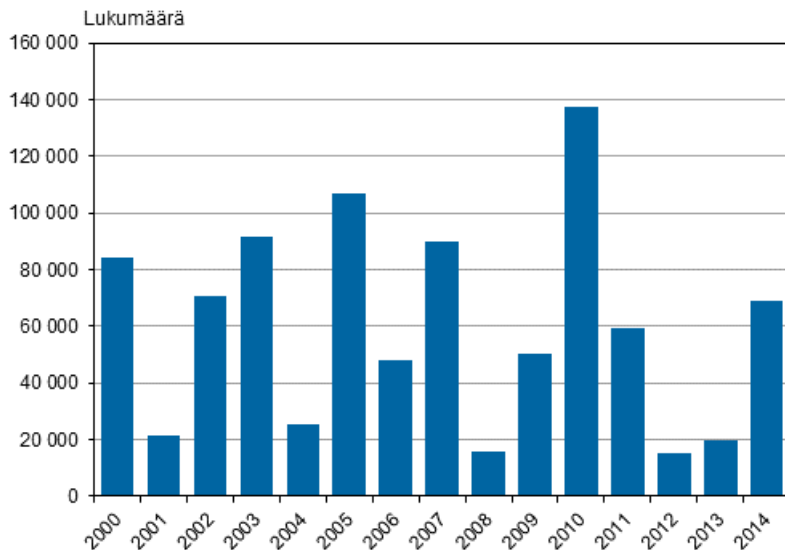
Työtaistelutilasto 2014

Vuonna 2014 käytiin 128 työtaistelua

Tilastokeskuksen mukaan Suomessa käytiin 128 työtaistelua vuonna 2014. Työtaisteluja oli hieman enemmän kuin edellisvuonna, jolloin niitä oli 121 kappaletta. Työtaisteluihin osallisten työntekijöiden lukumäärä oli noin 69 000 ja menetettyjä työpäiviä kertyi noin 40 500.

Vuonna 2014 osallisten työntekijöiden lukumäärä oli 69 248, mikä on lähes 50 000 enemmän kuin edellisvuonna. Osallisia työntekijöitä on viimeksi ollut enemmän vuonna 2010. Eniten osallisia työntekijöitä on 2000-luvulla ollut vuonna 2010 ja vähiten vuonna 2012.

Osalliset työntekijät vuosina 2000-2014

2000-luvulla eniten työtaisteluja on ollut vuonna 2005, jolloin työtaisteluja oli 365 ja vähiten vuonna 2002, jolloin työtaisteluja oli 76. Menetettyjä työpäiviä oli 40 526 vuonna 2014, lukumäärä kasvoi noin 14 500 työpäivällä edellisvuoteen verrattuna. 2000-luvulla menetettyjä työpäiviä on ollut eniten vuonna 2005 ja vähiten vuonna 2008.

Työtaistelut vuosina 2000-2014

Vuosi	Työtaisteluja	Osalliset yhteensä	Menetettyjä työpäiviä
2000	96	84 092	253 838
2001	84	21 715	60 652
2002	76	70 867	74 985
2003	112	91 866	66 136
2004	84	25 211	42 385
2005	365	106 796	672 904
2006	97	48 276	85 075
2007	91	89 729	94 579
2008	92	15 992	16 352
2009	139	50 485	91 899
2010	191	137 526	314 667
2011	163	59 164	127 758
2012	86	14 984	17 254
2013	121	19 567	25 999
2014	128	69 248	40 526

Tukitoimenpide oli usein syynä työtaisteluun

Vuonna 2014 noin kolmasosassa työtaisteluista syynä oli työvoiman vähennys tai sen uhka. Seuraavaksi yleisimmät syyt olivat tukitoimenpide, työnjohto ja palkkaus. Kun tarkastellaan koko 2000-lukua, tukitoimenpide on ollut useammin syynä työtaisteluun ainoastaan vuonna 2005. Muina vuosina tukitoimenpide on ollut syynä yleensä alle kymmenessä työtaistelussa.

Työtaistelujen syyt vuonna 2014

Työtaistelun syy	Työtaistelujen lukumäärä	Osuus, %
Työvoiman vähennys tai sen uhka	37	28,9
Työnjohto	26	20,3
Palkkaus	14	10,9
Alan työehtosopimus	11	8,6
Tukitoimenpide	28	21,9
Työolosuhteet	1	0,8
Muu syy tai syytä ei ilmoitettu	11	8,6
Kaikki yhteensä	128	100,0

Vuonna 2014 työtaisteluista suurin osa (103 kpl) oli lakkoja. Suurin yksittäinen lakko oli rakennusalan lakko elokuussa. Lakolla haluttiin ilmaista, että aikeita nostaa vanhuuseläkkeen alaikäraja ei hyväksytä. Saartoja oli yksitoista ja ylityökieltoja kuusi.

Työtaisteluista yli puolet (76 kpl) käytiin teollisuudessa, jossa työpäivämenetykset kattoi 36 prosenttia kaikista työpäivämenetyksistä. Teollisuuden alatoimialoista eniten työtaisteluita käytiin paperi- ja kartonkituotteiden valmistuksen toimialalla. Teollisuuden jälkeen eniten työtaisteluita käytiin päätoimialoista kuljetuksen ja varastoinnin toimialalla.

Alueellisesti tarkasteltuna paikallisia työtaisteluita käytiin eniten Tampereella ja Helsingissä. Työtaisteluista 18 käytiin useamman kuin yhden kunnan alueella.

Lukumääräisesti eniten työtaisteluita käytiin vuoden 2014 toisella neljänneksellä. Muille neljänneksille työtaisteluiden lukumäärä jakautuu tasaisesti. Työpäivämenetyksiä oli eniten vuoden kolmannella neljänneksellä ja toiseksi eniten toisella neljänneksellä.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Työtaistelut toimialoittain (TOL 2008) vuonna 2014.....	5
Liitetaulukko 2. Työtaistelut vuosina 1970-2014.....	7
Laatuseloste: Työtaistelutilasto.....	8

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Työtaistelut toimialoittain (TOL 2008) vuonna 2014

Toimiala	Lukumäärä	Osalliset yhteensä	Menetetty työpäivät
Kaikki yhteensä	128	69 248	40 526
C Teollisuus	76	10 977	14 613
10 Elintarvikkeiden valmistus	6	203	519
11 Juomien valmistus	1	28	.. ¹⁾
13 Tekstiilien valmistus	1	68	..
14 Vaatteiden valmistus	1	58	..
17 Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	10	2 197	6 086
20 Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	8	784	643
22 Kumi- ja muovituotteiden valmistus	6	784	731
23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	1	123	..
24 Metallien jalostus	8	1 928	1 210
25 Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	8	341	382
26 Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	3	493	501
27 Sähkölaitteiden valmistus	7	1 053	1 150
28 Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	9	1 867	2 184
29 Moottoriajoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus	3	646	604
30 Muiden kulkuneuvojen valmistus	1	190	..
32 Muu valmistus	1	45	..
33 Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	2	169	..
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	1	55	..
35 Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	1	55	..
F Rakentaminen	13	42 379	12 040
41 Talonrakentaminen	1	42 000	10 500
42 Maa- ja vesirakentaminen	8	379	1 540
43 Erikoistunut rakennustoiminta	4
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	3	2 860	2 588
46 Tukku- ja vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)	3	2 860	2 588
H Kuljetus ja varastointi	22	9 449	8 965
49 Maaliikenne ja putkijohtokuljetus	3	5 247	5 247
52 Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta	16	4 023	3 607
53 Posti- ja kuriiritoiminta	3	179	112
J Informaatio ja viestintä	3	185	79
58 Kustannustoiminta	2	65	..
61 Televiestintä	1	120	..
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	4	3 143	2 063
64 Rahoituspalvelut (pl. vakuutus- ja eläkevakuutustoiminta)	2	2 303	..
65 Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta (pl. pakollinen sosiaalivakuutus)	1	540	..
66 Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta	1	300	..
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	2	163	..
71 Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	2	163	..
P Koulutus	1
85 Koulutus	1
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	2	18	..

Toimiala	Lukumäärä	Osalliset yhteensä	Menetettyt työpäivät
86 Terveyspalvelut	2	18	..
R Taiteet, viihde ja virkistys	1	19	..
92 Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut	1	19	..

1) .. Tietoa ei ole saatu tai se on liian epävarma esitettäväksi

Liitetaulukko 2. Työtaistelut vuosina 1970-2014

Vuosi	Työtaisteluja	Osalliset yhteensä	Työtaistelua kohden	% työllisistä	Menetettyjä työpäiviä	Osallista kohden
1970	240	201 600	840	9,3	233 200	1,2
1971	838	403 300	481	18,6	2 711 100	6,7
1972	849	239 700	282	11,0	473 100	2,0
1973	1 009	678 200	672	30,6	2 496 900	3,7
1974	1 778	370 700	208	16,3	434 800	1,2
1975	1 530	215 100	141	9,7	284 200	1,3
1976	3 282	512 700	156	23,8	1 325 500	2,6
1977	1 673	743 800	445	35,2	2 374 700	3,2
1978	1 237	164 600	133	7,9	132 400	0,8
1979	1 753	228 690	130	10,7	243 400	1,1
1980	2 238	413 140	185	18,8	1 605 600	3,9
1981	1 612	492 960	306	22,0	659 100	1,3
1982	1 240	167 500	135	7,0	207 600	1,2
1983	1 940	421 840	217	17,7	719 700	1,7
1984	1 710	562 480	329	23,3	1 526 900	2,7
1985	848	171 350	202	7,0	174 300	1,0
1986	1 225	602 730	492	24,8	2 787 600	4,6
1987	802	99 290	124	4,1	130 890	1,3
1988	1 353	244 070	180	10,0	179 820	0,7
1989	629	158 480	252	6,4	204 210	1,3
1990	455	244 760	538	9,9	935 150	3,8
1991	284	166 770	587	7,1	458 340	2,7
1992	168	103 510	616	4,8	76 090	0,7
1993	126	23 190	184	1,1	17 310	0,7
1994	171	70 540	413	3,5	525 700	7,5
1995	112	127 039	1 134	6,3	869 422	6,8
1996	94	43 113	459	2,1	20 077	0,5
1997	91	28 402	312	1,3	103 712	3,7
1998	98	35 380	361	1,6	133 203	3,8
1999	65	14 993	231	0,7	18 953	1,3
2000	96	84 092	876	3,6	253 838	3,0
2001	84	21 715	259	1,0	60 652	2,8
2002	76	70 867	932	3,0	74 985	1,1
2003	112	91 866	820	3,9	66 136	0,7
2004	84	25 211	300	1,0	42 385	1,7
2005	365	106 796	409	4,4	672 904	6,3
2006	97	48 276	498	2,0	85 075	1,8
2007	91	89 729	986	3,7	94 579	1,1
2008	92	15 992	174	0,6	16 352	1,0
2009	139	50 485	363	2,1	91 899	1,8
2010	191	137 526	720	5,6	314 667	2,3
2011	163	59 164	363	2,4	127 758	2,2
2012	86	14 984	174	0,6	17 254	1,2
2013	121	19 567	162	0,8	25 999	1,3
2014	128	69 248	541	2,8	40 526	0,6

Laatuseloste: Työtaistelutilasto

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tietosisältö ja käyttötarkoitus

Työtaistelutilasto kuvaa työntekijöiden tai työnantajien Suomessa järjestämiä työtaisteluita. Työtaistelujen laajuutta kuvataan lukumäärillä osallisista työntekijöistä ja menetetyistä työpäivistä.

1.2 Tilaston aineistot ja käsitteet

Aineistot:

Pääosa työtaistelutiedoista saadaan työnantajajärjestöiltä. Lisäksi työtaistelutietoja kerätään tiedotusvälineistä ja kysytään tarkempia tietoja suoraan yrityksiltä.

Käsitteet:

Työtaistelu: Työntekijäpuolen tai työnantajapuolen työn väliaikaista tahallista keskeyttämistä, työstä kieltäytymistä, sen hidastamista tai muuta painostuskeinoa jonkin päämäärän saavuttamiseksi. Erilaisia työtaistelun muotoja ovat mm. lakot, ylityökiellot ja työsulut.

Lakko: Työntekijät kieltäytyvät työn tekemisestä ja tällöin he eivät myöskään yleensä saavu työpaikalle.

Jarrutus: Työntekijät ovat työpaikalla, mutta tekevät työtä normaalia huomattavasti hitaammin.

Saarto: Työntekijät kieltäytyvät esim. käsittelemästä tietyn yrityksen kuljetuksista.

Ylityökielto: Työntekijät kieltäytyvät ylitöiden tekemisestä.

Työsulku: Työnantaja sulkee työpaikan ja keskeyttää palkanmaksun.

Välillisesti työtaisteluun osallistuneet: Työntekijät, jotka eivät kuulu työtaistelun osapuoliin, mutta jotka eivät ole voineet tehdä työtänsä työtaistelun vuoksi.

Valtakunnallinen työtaistelu: Työtaistelu on valtakunnallinen, jos sitä johtaa ammattiliitto tai jokin muu yhteinen organisaatio koko valtakunnan alueella. Valtakunnallisia työtaisteluita ei tilastoida lääneittäin tai kunnittain.

2. Menetelmäkuvaus

Työtaistelutilastoon kerätään kaikki työtaistelut, jotka tulevat Tilastokeskuksen tietoon. Työnantajajärjestöjen työtaistelutiedot ja muulla tavalla kerätyt työtaistelutiedot kerätään yhteen tietokantaan. Näin saadusta tietokannasta tehdään taulukoita valittujen luokittelujen ja määrätietojen mukaan.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Osa pienemmistä työtaisteluista jää tilaston ulkopuolelle, koska niiden olemassaolosta ei saada tietoa. Näiden työtaistelujen puuttumisella on lähinnä merkitystä vain työtaistelujen lukumäärätietoihin. Työtaistelujen laajuutta paremmin kuvaaviin osallisten työntekijöiden lukumäärätietoihin ja työpäivämenetyksiin pienten työtaistelujen puuttumisella ei ole olennaista merkitystä. Työtaistelujen laajuudesta voi olla työnantaja- ja työntekijäpuolella erilainen näkemys. Yleensä käytetään työnantajajärjestöjen tietoja, jos ne ovat saatavilla.

Liitetaulukko 1: jos työtaisteluita on toimialalla ollut ainoastaan yksi tai kaksi, menetetyt työpäivät tieto on korvattu kahdella pisteellä tietosuojasyyistä. Lisäksi on käytetty toissijaista suojausta tarvittaessa (jos toimialalla on vain yksi ensisijainen suojaus).

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Vuodesta 2010 lähtien työtaistelutiedot julkaistaan kerran vuodessa tilastovuotta seuraavan kevään aikana. Työtaistelutietoja julkaistaan neljännesvuoden tarkkuudella. Työtaistelutietoja voidaan luovuttaa myös

kuukauden tarkkuudella. Jos työtaistelu kestää kuukauden tai neljännesvuoden vaihteen yli, se sijoitetaan yleensä sille ajanjaksolle, jolla se on suurimmaksi osaksi tapahtunut. Suuria työtaisteluita jaetaan tarkemmin eri neljänneksille tarpeen mukaan.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot julkaistaan kerran vuodessa internetissä tilaston kotisivuilla ja Statfin-tilastopalvelussa.

Lisäksi tietoja on Suomen tilastollisessa vuosikirjassa. Tarkempia tietoja on mahdollista saada Tilastokeskuksesta.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

6.1 Vertailtavuus muiden maiden tilastoihin

Eri maiden työtaistelutilastot voivat vaihdella suuresti. Joissain maissa käytetään rajoja, joilla kestoltaan tai osallistujamäärältään pienimmät työtaistelut jäävät tilaston ulkopuolelle. Työjärjestö ILO kerää tietoa työtaisteluista kaikista maista, joista sitä on saatavilla.

6.2 Vertailtavuus historiatietoihin

Työtaistelutietoja on olemassa yli sadan vuoden ajalta. Vuonna 1971 tehtiin tilaston laaja uudistus, jolloin tilaston kattavuus pienemmissä työtaisteluissa parani.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tilastokeskuksen julkaisema työtaistelutilasto perustuu suurimmaksi osaksi Elinkeinoelämän Keskusliiton (EK) aineistoon. Tilastokeskuksen julkaisema työtaistelujen lukumäärätieto voi poiketa EK:n julkaisemasta lukumäärätiedosta, koska Tilastokeskuksessa eri toimipaikkojen työtaistelutietoja yhdistellään samaksi työtaisteluksi.

Lisätietoja

Anu Uttu 029 551 2322

Harri Nummila 029 551 3235

Vastaava tilastojohtaja:
Hannele Orjala

palkat.indeksit@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Työtaistelut 2014. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1799-0823 (pdf)